

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการผู้วิจัยแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๘ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๕ ผลจากการสัมภาษณ์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตาม เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๘๘)		
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑.เพศ		
ชาย	๑๔๗	๓๗.๙
หญิง	๒๔๑	๖๒.๑
รวม	๓๘๘	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n=๓๘๘)		
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๒. สถานภาพ		
โสด	๑๔๒	๓๖.๖
สมรส	๑๙๘	๕๑.๐
หย่าร้าง	๔๘	๑๒.๔
รวม	๓๘๘	๑๐๐
๓. อายุ		
๑๘ – ๓๐ ปี	๑๘๖	๔๗.๙
๓๑– ๔๐ ปี	๑๒๐	๓๐.๙
๔๑ – ๕๐ ปี	๕๓	๑๓.๗
มากกว่า๕๐ปีขึ้นไป	๒๙	๗.๕
รวม	๓๘๘	๑๐๐
๔. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	๓๙	๑๐.๑
มัธยมศึกษา/ปวช.	๑๕๔	๓๙.๗
ปวส./ปริญญาตรี	๑๗๕	๔๕.๑
สูงกว่าปริญญาตรี	๒๐	๕.๒
รวม	๓๘๘	๑๐๐
๕. อาชีพ		
รับจ้างทั่วไป	๑๖๐	๔๑.๒
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	๓๘	๙.๘
พนักงานบริษัทเอกชน	๕๔	๑๓.๙
อื่นๆ	๑๓๖	๓๕.๑
รวม	๓๘๘	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๒๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๑ และ ผู้ชาย มีจำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙

สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส มีจำนวน ๑๙๘ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๐ รองลงมา คือ สถานภาพโสดมีจำนวน ๑๔๒ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖ และน้อยที่สุด คือ สถานภาพหย่าร้าง มีจำนวน ๔๘ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔

อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีอายุ ๑๘-๓๐ ปี จำนวน ๑๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙ รองลงมา คือ อายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙ รองลงมา คือ ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗ และน้อยที่สุด คือ อายุมากกว่า ๕๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๕

ระดับการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา ปวส./ปริญญาตรี จำนวน ๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑ รองลงมา คือ มัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๗ รองลงมา คือ ต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑ และน้อยที่สุด คือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒

อาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๑๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒ รองมา คือ อื่นๆ มีจำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑ รองมา คือ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๙ และน้อยที่สุด ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านฉันทะ (ความพอใจ) ด้านวิริยะ (ความเพียร) ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) และด้านวิมังสา (ความรอบคอบ) แสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม

(n=๓๘๘)

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการ บริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านฉันทะ (ความพอใจ)	๓.๖๘	๐.๓๗๙	มาก
๒. ด้านวิริยะ (ความเพียร)	๓.๗๐	๐.๔๑๘	มาก
๓. ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่)	๓.๗๓	๐.๓๑๔	มาก
๔. ด้านวิมังสา (ความรอบคอบ)	๓.๖๙	๐.๓๔๒	มาก
รวม	๓.๗๐	๐.๑๙๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๗๐$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก
 อิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
 ด้านฉันทะ (ความพอใจ)

(n=๓๘๘)

ด้านฉันทะ (ความพอใจ)	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เทศบาลมีการรวบรวมข้อมูล และปัญหาสำคัญของ ท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน	๓.๓๕	๑.๑๘๔	ปานกลาง
๒. เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์	๓.๗๘	๐.๘๒๕	มาก
๓. เทศบาลมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และภารกิจหลักการ พัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น	๓.๗๐	๐.๙๗๗	มาก
๔. เทศบาลมีการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ ยั่งยืน	๓.๘๔	๐.๙๑๖	มาก
๕. เทศบาลมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น	๓.๗๖	๐.๙๒๘	มาก
๖. เทศบาลมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา และ แนวทางการพัฒนา	๓.๖๕	๐.๙๘๙	มาก
๗. เทศบาลมีการอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนา	๓.๗๗	๐.๘๓๕	มาก
๘. เทศบาลมีการกำหนดรูปแบบการติดตามและประ เมินผลแผนยุทธศาสตร์	๓.๕๗	๑.๑๔๒	มาก
รวม	๓.๖๘	๐.๓๗๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมใน
 การบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านฉันทะ (ความพอใจ)
 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๘) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า เทศบาลมีการรวบรวมข้อมูล
 และปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน อยู่ในระดับปานกลาง
 ($\bar{X}$ = ๓.๓๕) ส่วนในข้อที่เหลือ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก
 อิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
 ด้านจริยะ (ความเพียร)

(n=๓๘๘)

ด้านจริยะ (ความเพียร)	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เทศบาลมีการประเมินสถานการณ์ก่อนการปฏิบัติ งานตามแผนและโครงการ	๓.๖๕	๐.๙๖๓	มาก
๒. เทศบาลมีการปฏิบัติงานตามแผน และโครงการไป ตามขั้นตอนที่ได้วางไว้	๓.๗๖	๐.๙๑๐	มาก
๓. เทศบาลมีการปฏิบัติงานตามแผน และโครงการได้ ทันเวลาที่กำหนด	๓.๘๐	๐.๙๖๓	มาก
๔. เทศบาลมีการปฏิบัติงานตามแผน และโครงการมี การประหยัดงบประมาณ	๓.๗๘	๐.๘๘๓	มาก
๕. เทศบาลมีการปฏิบัติงานตามแผน และโครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ	๓.๖๙	๐.๙๔๗	มาก
๖. เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน โครงการ/กิจกรรม	๓.๗๑	๐.๙๐๓	มาก
๗. เทศบาลของท่านมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน รับรู้ข้อมูลของโครงการ/กิจกรรม	๓.๖๖	๑.๐๔๗	มาก
๘. เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิด เห็นในโครงการ/กิจกรรม	๓.๕๗	๑.๐๘๔	มาก
รวม	๓.๗๐	๐.๙๒๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการ
 บริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจริยะ (ความเพียร) โดยรวม
 อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๐) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านจริยะ (ความเพียร) พบว่า
 อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก
อิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
ด้านจิตตะ (ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ)

(n=๓๘๘)

ด้านจิตตะ (ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ)	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว คณะกรรมการมีการประเมินผลโครงการ	๓.๗๘	๐.๘๕๒	มาก
๒. การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	๓.๗๒	๐.๙๔๑	มาก
๓. มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานระหว่างการทำงาน ปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการ	๓.๘๑	๐.๙๒๐	มาก
๔. เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	๓.๗๖	๐.๙๔๖	มาก
๕. เปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินแผนงานและโครงการ	๓.๗๑	๐.๙๓๕	มาก
๖. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบงบประมาณในการดำเนินงาน	๓.๗๕	๐.๘๔๙	มาก
๗. มีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่อสาธารณะ	๓.๖๗	๑.๐๑๒	มาก
๘. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาเทศบาลของท่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	๓.๖๔	๑.๐๗๒	มาก
รวม	๓.๗๓	๐.๓๑๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจิตตะ (ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๓) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านจิตตะ (ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ) พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก
อิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
ด้านวิม้งสา (ความไต่ตรง)

(n=๓๘๘)

ด้านวิม้งสา (ความไต่ตรง)	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไข ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น	๓.๗๐	๐.๙๔๔	มาก
๒. การแก้ไขปัญหา สามารถตอบสนองความต้องการ ของประชาชน	๓.๗๒	๐.๙๔๑	มาก
๓. ประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมอย่างแท้จริง	๓.๗๗	๐.๘๙๗	มาก
๔. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมหาแนวทางการ แก้ไขปัญหาจากการติดตามและประเมินผล	๓.๖๗	๑.๐๒๑	มาก
๕. เทศบาลได้ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผย	๓.๖๐	๑.๐๓๓	มาก
๖. เทศบาลยินดีรับฟังความคิดเห็นและคำวิพากษ์ วิจารณ์จากประชาชนเพื่อปรับปรุงการบริหารงาน	๓.๗๖	๐.๙๐๕	มาก
๗. เทศบาลพอใจในผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในปี ที่ผ่านมา	๓.๖๓	๑.๐๒๓	มาก
๘. เทศบาลนำผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม ในปีที่ผ่านมาได้นำมาใช้เพื่อปรับปรุงการบริหารงาน	๓.๗๗	๐.๘๘๓	มาก
รวม	๓.๖๙	๐.๓๔๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมใน
การบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านวิม้งสา (ความ
ไต่ตรง) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๙) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านวิม้งสา
(ความไต่ตรง) พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามเพศ

(n=๓๘๘)

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิ บาทธรรมในการบริหาร งานของเทศบาลเมือง หล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	(๑๔๗ คน)		(๒๔๑ คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านฉันทะ	๓.๖๙	๐.๔๐๔	๓.๖๗	๐.๓๖๓	๐.๔๒๗	๐.๖๗๐
๒. ด้านวิริยะ	๓.๖๘	๐.๔๒๓	๓.๗๒	๐.๔๓๒	-๐.๘๑๑	๐.๔๑๘
๓. ด้านจิตตะ	๓.๗๒	๐.๓๑๖	๓.๗๔	๐.๓๑๓	-๐.๔๓๘	๐.๖๖๒
๔. ด้านวิมังสา	๓.๖๕	๐.๓๓๒	๓.๗๑	๐.๓๔๖	-๑.๗๕๗	๐.๐๘๐
รวม	๓.๖๙	๐.๑๙๖	๓.๗๑	๐.๑๙๙	-๑.๒๐๐	๐.๒๓๑

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบข้อมูล ๒ กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีสถานภาพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามสถานภาพ

(n=๓๘๘)

การประยุกต์ใช้หลัก						
อิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านฉันทะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๑๓	๒	๐.๑๕๗	๑.๐๙๑	๐.๓๓๗
	ภายในกลุ่ม	๕๕.๒๕๐	๓๘๕	๐.๑๔๔		
	รวม	๕๕.๕๖๓	๓๘๗			
๒. ด้านวิริยะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๖๑	๒	๐.๐๓๐	๐.๑๖๕	๐.๘๔๘
	ภายในกลุ่ม	๗๐.๘๗๓	๓๘๕	๐.๑๘๔		
	รวม	๗๐.๙๓๔	๓๘๗			
๓. ด้านจิตตะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๖๕	๒	๐.๐๓๓	๐.๓๒๙	๐.๗๒๐
	ภายในกลุ่ม	๓๘.๐๖๑	๓๘๕	๐.๐๙๙		
	รวม	๓๘.๑๒๖	๓๘๗			
๔. ด้านวิมังสา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๔๑	๒	๐.๐๒๑	๐.๑๗๖	๐.๘๓๙
	ภายในกลุ่ม	๔๕.๑๖๐	๓๘๕	๐.๑๑๗		
	รวม	๔๕.๒๐๒	๓๘๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๔๒	๒	๐.๐๒๑	๐.๕๒๙	๐.๕๙๐
	ภายในกลุ่ม	๑๕.๑๔๙	๓๘๕	๐.๐๓๙		
	รวม	๑๕.๑๙๐	๓๘๗			

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig.=๐.๕๙๐) พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มี สถานภาพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ

(n=๓๘๘)

การประยุกต์ใช้หลัก อิทธิบาทธรรมในการ บริหารงานของ เทศบาลเมืองหล่มสัก						
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านฉันทะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๗๒	๓	๐.๐๙๑	๐.๖๒๙	๐.๕๙๗
	ภายในกลุ่ม	๕๕.๒๙๑	๓๘๔	๐.๑๔๔		
	รวม	๕๕.๕๖๓	๓๘๗			
๒. ด้านวิริยะ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๐๒	๓	๐.๕๐๑	๒.๗๗๐*	๐.๐๔๑
	ภายในกลุ่ม	๖๙.๔๓๒	๓๘๔	๐.๑๘๑		
	รวม	๗๐.๙๓๔	๓๘๗			
๓. ด้านจิตตะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๔๗	๓	๐.๐๔๙	๐.๔๙๔	๐.๖๘๖
	ภายในกลุ่ม	๓๗.๙๘๐	๓๘๔	๐.๐๙๙		
	รวม	๓๘.๑๒๖	๓๘๗			
๔. ด้านวิมังสา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๕๒	๓	๐.๐๘๔	๐.๗๑๙	๐.๕๔๑
	ภายในกลุ่ม	๔๔.๙๔๙	๓๘๔	๐.๑๑๗		
	รวม	๔๕.๒๐๒	๓๘๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๑๙	๓	๐.๐๔๐	๑.๐๑๑	๐.๓๘๘
	ภายในกลุ่ม	๑๕.๐๗๑	๓๘๔	๐.๐๓๙		
	รวม	๑๕.๑๙๐	๓๘๗			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยภาพรวมแตกต่างกัน (Sig.=๐.๓๘๘) พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านจริยะ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นการเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่ โดยวิธีผลต่างกันนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ดังรายละเอียดในตารางที่ ๔.๑๐ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจริยะ

(n=๓๘๘)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ - ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	ตั้งแต่ ๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๗๕	๓.๗๑	๓.๖๐	๓.๕๖
๑๘ - ๓๐ ปี	๓.๗๕	-	๐.๐๔	๐.๑๕*	๐.๑๙*
๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๗๑	-	-	๐.๑๑	๐.๑๕
๔๑ - ๕๐ ปี	๓.๖๐	-	-	-	๐.๐๔
ตั้งแต่ ๕๑ ปี ขึ้นไป	๓.๕๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง ๑๘-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ในภาพรวมด้านจริยะ มากกว่า อายุ ๔๑ - ๕๐ ปี และอายุตั้งแต่ ๕๑ ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามการศึกษา

(n=๓๘๘)

การประยุกต์ใช้หลัก อิทธิบาทธรรมในการ บริหารงานของ เทศบาลเมืองหล่มสัก						
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
๑. ด้านฉันทะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๖๐	๓	๐.๐๒๐	๐.๑๓๘	๐.๙๓๗
	ภายในกลุ่ม	๕๕.๕๐๓	๓๘๔	๐.๑๔๕		
	รวม	๕๕.๕๖๓	๓๘๗			
๒. ด้านวิริยะ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๘๒	๓	๐.๕๒๗	๒.๙๑๙*	๐.๐๓๔
	ภายในกลุ่ม	๖๙.๓๕๒	๓๘๔	๐.๑๘๑		
	รวม	๗๐.๙๓๔	๓๘๗			
๓. ด้านจิตตะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๖๐	๓	๐.๑๒๐	๑.๒๑๙	๐.๓๐๒
	ภายในกลุ่ม	๓๗.๗๖๗	๓๘๔	๐.๐๙๘		
	รวม	๓๘.๑๒๖	๓๘๗			
๔. ด้านวิมังสา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๐๖	๓	๐.๑๐๒	๐.๘๗๓	๐.๔๕๕
	ภายในกลุ่ม	๔๔.๘๙๕	๓๘๔	๐.๑๑๗		
	รวม	๔๕.๒๐๒	๓๘๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๘๗	๓	๐.๐๒๙	๐.๗๓๖	๐.๕๓๑
	ภายในกลุ่ม	๑๕.๑๐๔	๓๘๔	๐.๐๓๙		
	รวม	๑๕.๑๙๐	๓๘๗			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยภาพรวมแตกต่างกัน (Sig.=๐.๕๓๑) พบว่า ประชาชนมีการศึกษามีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านจริยะ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นการเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่ โดยวิธีผลต่างกันนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ดังรายละเอียดในตารางที่ ๔.๑๒ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจริยะ

(n=๓๘๘)

ระดับการศึกษา การศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษาการศึกษา			
		ต่ำกว่า มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ป.ว.ช.	ป.ว.ส./ ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		๓.๖๓	๓.๗๘	๓.๖๗	๓.๕๘
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	๓.๖๓	-	-๐.๑๕	-๐.๐๔	๐.๐๕
มัธยมศึกษา/ปวช.	๓.๗๘	-	-	๐.๑๑*	๐.๒*
ปวส./ปริญญาตรี	๓.๖๗	-	-	-	๐.๐๙
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๕๘	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีระดับวุฒิการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ในภาพรวมด้านจริยะ มากกว่า ประชาชนที่มีระดับวุฒิการศึกษา ปวส./ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนมี อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๘๘)

การประยุกต์ใช้หลัก อิทธิบาทธรรมในการ บริหารงานของ เทศบาลเมืองหล่มสัก						
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
๑. ด้านฉันทะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๗/๓	๓	๐.๑๒๔	๐.๘๖๕	๐.๔๕๕
	ภายในกลุ่ม	๕๕.๑๙๐	๓๘๔	๐.๑๔๔		
	รวม	๕๕.๕๖๓	๓๘๗			
๒. ด้านวิริยะ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๙๖	๓	๐.๓๖๕	๒.๐๐๙	๐.๑๑๒
	ภายในกลุ่ม	๖๙.๘๓๘	๓๘๔	๐.๑๘๒		
	รวม	๗๐.๙๓๔	๓๘๗			
๓. ด้านจิตตะ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๒๒	๓	๐.๐๔๑	๐.๔๑๐	๐.๗๔๖
	ภายในกลุ่ม	๓๘.๐๐๕	๓๘๔	๐.๐๙๙		
	รวม	๓๘.๑๒๖	๓๘๗			
๔. ด้านวิมังสา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๒๔	๓	๐.๐๐๘	๐.๐๖๙	๐.๙๗๖
	ภายในกลุ่ม	๔๕.๑๗๗	๓๘๔	๐.๑๑๘		
	รวม	๔๕.๒๐๒	๓๘๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๖๐	๓	๐.๐๒๐	๐.๕๐๗	๐.๖๗๗
	ภายในกลุ่ม	๑๕.๑๓๐	๓๘๔	๐.๐๓๙		
	รวม	๑๕.๑๙๐	๓๘๗			

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig.=๐.๖๗๗) พบว่าประชาชนที่มีจำแนกตาม อาชีพ ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีจำแนกตาม อาชีพ ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๑๔ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๕ ดังต่อไปนี้

(n = ๓๘๘)						
สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t-test	ค่า F-test	ค่า Sig.	ผลการศึกษา ยอมรับ ปฏิเสธ
๑.	เพศ	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงาน	-๑.๒๐๐		๐.๒๓๑	- ✓
๒.	สถานภาพ	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงาน	-	๐.๕๒๙	๐.๕๙๐	- ✓
๓.	อายุ	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงาน	-	๑.๐๑๑	๐.๓๘๘	- ✓
๔.	ระดับการศึกษา	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงาน	-	๐.๗๓๖	๐.๕๓๑	- ✓
๕.	อาชีพ	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงาน	-	๐.๕๐๗	๐.๖๗๗	- ✓

จากตารางที่ ๔.๑๔ สรุปได้ว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔.๔ ผลการวิเคราะห์แนวทางและข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ ๔.๑๕ ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านฉันทะ (ความพอใจ)

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	เทศบาลจัดทำแผนงานตามความเห็นของตนเองมากกว่าที่จะนำข้อมูลและปัญหาของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน	๑๒
๒.	เทศบาลขาดการสอบถามปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในการจัดทำแผนงาน	๑๑
๓.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานเป็นส่วนน้อย	๑๔

ตารางที่ ๔.๑๕ (ต่อ)

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	เทศบาลควรมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่สภาพปัญหาของประชาชน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นแผนงานต่อไป	๑๒
๒.	เทศบาลควรมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการอย่างไร แล้วเสนอต่อคณะผู้จัดทำแผนงาน เพื่อให้เทศบาลกำหนดเป็นนโยบาย นโยบายถึงจะตอบสนองความต้องการของประชาชน	๗
๓.	เทศบาลควรมีการให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการกำหนดแผน	๑๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัญหา การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านฉันทะที่มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสักและมุ่งเน้นที่ปัญหา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานเป็นส่วนน้อย จำนวน ๑๔ คน รองลงมา คือ เทศบาลจัดทำแผนงานตามความเห็นของตนเองมากกว่าที่จะนำข้อมูลและปัญหาของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน จำนวน ๑๒ คน และสุดท้าย คือ เทศบาลขาดการสอบถามปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในการจัดทำแผนงาน จำนวน ๑๑ คน

ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านฉันทะ ที่มุ่งเน้นมาก คือ เทศบาลควรมีการให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการกำหนดแผน จำนวน ๑๕ คน รองลงมา คือ เทศบาลควรมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่สภาพปัญหาของประชาชน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นแผนงานต่อไป จำนวน ๑๒ คน และสุดท้าย คือ เทศบาลควรมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการอย่างไรแล้วเสนอต่อคณะผู้จัดทำแผนงาน เพื่อให้เทศบาลกำหนดเป็นนโยบาย นโยบายถึงจะตอบสนองความต้องการของประชาชน จำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๔.๑๖ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านวิริยะ(ความเพียร)

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมเป็นส่วนน้อย	๑๕
๒.	การปฏิบัติงานของเทศบาลตามแผนงานและโครงการไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด	๑๔
๓.	ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรมเป็นส่วนน้อย	๑๔
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม	๑๒
๒.	ควรจัดลำดับความสำคัญในแต่ละด้านในเรื่องของการปฏิบัติตามแผนงาน	๑๒
๓.	ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม	๗

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัญหาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านวิริยะ (ความเพียร) มุ่งเน้นที่ปัญหา คือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมเป็นส่วนน้อย จำนวน ๑๕ คน รองลงมา คือ การปฏิบัติงานของเทศบาลตามแผนงานและโครงการไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด และประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรมเป็นส่วนน้อย จำนวน ๑๔ คน

ข้อเสนอแนะจากปัญหาดังกล่าว มากที่สุด คือ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม และควรจัดลำดับความสำคัญในแต่ละด้านในเรื่องของการปฏิบัติตามแผนงาน จำนวน ๑๒ คน รองลงมา คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม จำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๔.๑๗ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจิตตะ (ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ)

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	การดำเนินงานของเทศบาลล่าช้ากว่าที่กำหนด	๕
๒.	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเป็นส่วนน้อย	๑๔
๓.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเป็นส่วนน้อย	๑๔
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	เทศบาลควรจัดลำดับความสำคัญในแต่ละด้านใน การดำเนินงานของเทศบาล	๑๐
๒.	ควรจัดลำดับความสำคัญในแต่ละด้านในเรื่องของการปฏิบัติตามแผนงาน	๑๒
๓.	ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม	๗

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัญหา การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านจิตตะ (ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ) มุ่งเน้นที่ปัญหา คือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเป็นส่วนน้อย และประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเป็นส่วนน้อย จำนวน ๑๔ คน รองลงมา คือ การดำเนินงานของเทศบาลล่าช้ากว่าที่กำหนด จำนวน ๕ คน

ข้อเสนอแนะจากปัญหาดังกล่าว มากที่สุด คือ ควรจัดลำดับความสำคัญในแต่ละด้านในเรื่องของการปฏิบัติตามแผนงาน จำนวน ๑๒ คน รองลงมา คือ เทศบาลควรจัดลำดับความสำคัญในแต่ละด้านใน การดำเนินงานของเทศบาล จำนวน ๑๐ คน และอันดับสุดท้าย คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม จำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๔.๑๘ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านวิม้งสา (ความไตรงตรง)

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	เทศบาลเมืองหล่มสัก ไม่มีการแก้ไขปัญหาลงของการดำเนินงานที่ผ่านมา	๕
๒.	ประชาชนมีส่วนร่วมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาลงจากการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นส่วนน้อย	๑๔
๓.	ควรปรับปรุงการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหล่มสักจากปีที่ผ่านมาเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน	๑๔
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	เทศบาลควรมีการกำหนดงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงานเพื่อที่จะไม่เกิดปัญหาลงในเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	๑๐
๒.	ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาลงจากการดำเนินงานที่ผ่านมา	๑๒
๓.	ควรนำปัญหาลงจากการดำเนินงานจากปีที่ผ่านมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแผน ในการดำเนินงานในปีถัดไป เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยแท้จริง	๗

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัญหา การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านวิม้งสา (ความไตรงตรง) มุ่งเน้นที่ปัญหา ประชาชนมีส่วนร่วมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาลงจากการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นส่วนน้อย และประชาชนมีส่วนร่วมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาลงจากการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นส่วนน้อยจำนวน ๑๔ คน รองลงมา คือ การดำเนินงานของเทศบาลล่าช้ากว่าที่กำหนดจำนวน ๕ คน

ข้อเสนอแนะจากปัญหาดังกล่าว มากที่สุด คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาลงจากการดำเนินงานที่ผ่านมาจำนวน ๑๒ คน รองลงมา คือ เทศบาลควรมีการกำหนดงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงานเพื่อที่จะไม่เกิดปัญหาลงในเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติ จำนวน ๑๐ คน และอันดับสุดท้าย คือ ควรนำปัญหาลงจากการดำเนินงานจากปีที่ผ่านมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแผน ในการดำเนินงานในปีถัดไป เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยแท้จริงจำนวน ๗ คน

๔.๕ สรุปผลสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน ๘ รูป/คน ดังนี้

๑. พระครูสุพัชราภรณ์	เจ้าคณะตำบลหล่มสัก เขต ๒
๒. นายกิตติ พัวช่วย	นายกเทศมนตรีเมืองหล่มสัก
๓. นายวิโรจน์ สัตยชิต	ประธานสภาเทศบาลเมืองหล่มสัก
๔. นายสมชาย สีวะรัมย์	ปลัดเทศบาลเมืองหล่มสัก
๕. นางอุบล ฤทธิเลิศ	ข้าราชการครูชำนาญ
๖. นายธรรมศักดิ์ ภัคดี	ประธานชุมชน
๗. นายศักดิ์ดา จันทร์พิลา	ปราชญ์ชาวบ้าน
๘. นายนายสวัสดิ์ อินทรไชยา	ประชาชน

ผลการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) สามารถสรุปผลโดยจำแนกตามรายด้านของการวิจัย ดังนี้

๑. ฉันทะ (ความพอใจ)

เทศบาลเมืองหล่มสัก มีการร่วมมือกับทางวัดในการจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อเป็นศูนย์รวมใจของประชาชน และมีใจรักในงาน พอใจที่จะดำเนินงานให้เป็นผลสำเร็จ และทางเทศบาลควรมีการนำหลักพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ให้เข้ากับหลักบริหารจัดการทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้เนื่องจากเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า บุคลากรของทุกๆ องค์การเป็นกำลังสำคัญที่มีผลต่อการขับเคลื่อนให้องค์การนั้นๆ มีความก้าวหน้าและบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การ^๑ บุคลากรไม่มีความเบื่อหน่ายต่องานในหน้าที่ และภารกิจที่ได้รับมอบหมายที่ต้องการความเร่งด่วนและไม่มีการรีรอในการทำงาน ให้โอกาสในการสร้างสรรค์งานกับบุคลากร และมีกำหนดเงื่อนไขเวลา ซึ่งลักษณะงานเช่นนี้มักเกิดขึ้นประจำ และหากผู้ปฏิบัติงานพอใจความรักงาน และเห็นความสำคัญของงานแล้วก็จะเกิดความมุ่งมั่นที่ปฏิบัติงานให้สำเร็จ^๒ บางครั้งงานที่ได้รับมอบหมายเป็นงานที่ไม่ถนัด และมีข้อมูลสนับสนุนไม่เพียงพอ แต่เป็นงานที่ต้องรับผิดชอบสูงเกินความสามารถ จึงเป็นปัจจัยให้บุคลากรเกิดความท้อแท้ในการทำงานใหม่ๆ และไม่เป็นปัจจัยเกิดเบื่อหน่ายต่อความรัก และความพอใจในการทำงาน การบริหารงานที่เป็นรูปธรรม คือ ลักษณะที่ปรากฏให้เห็นถึง สิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านของสถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ เอกสารที่ใช้ใน

^๑ สัมภาษณ์ พระครูสุพัชราภรณ์ ,เจ้าคณะตำบลหล่มสัก เขต ๒ , ๔ มกราคม ๒๕๕๙

^๒ สัมภาษณ์ นายกิตติ พัวช่วย,นายกเทศมนตรีเมืองหล่มสัก, ๑๑ มกราคม ๒๕๕๙

การติดต่อสื่อสาร ทำให้ผู้รับบริการเกิดความสะดวกและรับรู้ถึงการให้บริการนั้นๆ ได้ชัดเจนขึ้น^๓ บุคลากรไม่มีความรู้สึกซ้ำซากจำเจ ต่องานในหน้าที่หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมาย จึงไม่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการทำงานที่เฉื่อยชาไม่กระตือรือร้น และไม่มีความมุ่งมั่นและความรักในงานของตนเองเท่าที่ควร และฐานะผู้บริหารจะต้องแสดงความจริงใจ ต่อประชาชนสามารถจับต้องได้ ประชาชนสามารถมองเห็นชัดเจนว่า องค์กรพร้อมที่จะอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหากับประชาชนทุกระดับได้เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่มาติดต่อราชการ ให้เกิดความประทับใจ รู้สึกถึงความห่วงใย จากในผู้ให้บริการ เพื่อให้เกิดความอบอุ่นใจทุกครั้งที่มาใช้บริการ^๔ พอใจในงานที่ทำรักงานและรักจุดหมายของงานมีการวางแผนการดำเนินงาน อยากทำงานสำเร็จผลตามจุดหมายที่วางไว้เมื่อเห็นงานที่กำลังเดินไปสู่จุดหมายก็เกิดความปิติการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม ในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก คือ การจัดสัมมนา ระหว่างผู้บริหารและพนักงานในองค์กร และมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในเรื่องหลักอิทธิบาทธรรม เพื่อก่อให้เกิดความไว้วางใจกัน^๕

ในขณะเดียวกันถ้ามีความพอใจในหน้าที่การงานและภารกิจที่ตนได้รับมอบหมายแต่ค่าตอบแทนเพียงพอกับที่จะดำเนินชีวิตในสังคม และมีความรู้สึกที่อยากปฏิบัติงานอื่นเพิ่มเติม มีผลทำให้งานมีประสิทธิภาพทั้งงานที่เป็นงานหลัก และงานเสริมอื่นๆ ควรมีการนำพนักงานทั้งองค์กรทั้งหมดมาปฏิบัติธรรมและฟังบรรยายหลักอิทธิบาทธรรม เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจกัน การเปิดโอกาสให้พนักงานมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับหลักอิทธิบาทธรรม และความรู้ประเด็นต่างๆ ที่จัดทำขึ้นโดยกระบวนการต่างๆ^๖ บางครั้งบุคลากรมีความมุ่งมั่นให้งานมีประสิทธิภาพแต่ยังขาดโอกาสในการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพ โดยมีความขัดข้องในด้านจำนวนบุคลากรส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างและนักศึกษาฝึกงาน เมื่อมีการฝึกอบรมจนมีทักษะและความสามารถ บุคลากรเหล่านี้ก็มีโอกาสการโยกย้ายถ่ายโอนไปปฏิบัติงานในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรเอกชนอื่นๆ การนำหลักอิทธิบาทธรรม ลงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือการสื่อสารออนไลน์ วารสาร เพื่อให้พนักงานเกิดการรับรู้โดยทั่วถึงกัน^๗ เมื่องานนั้นบรรลุจุดหมายก็เกิดความรู้สึกดีใจที่งานสำเร็จผลตามที่วางแผนไว้ และการปฏิบัติตนต่อกันของผู้ร่วมงาน บุคลากรจะปฏิบัติงานด้วยความรัก และความราบรื่นหากผู้ร่วมงานร่วมกันแก้ปัญหา หรือไม่ก่อปัญหาระหว่างปฏิบัติงาน ตรงกันข้ามหากผู้ร่วมงานนำปัญหามาให้ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นปัญหาส่วนตัวหรือปัญหาของลักษณะงานก็จะส่งผลให้งานนั้นสำเร็จช้าและไม่

^๓ สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ สัตยชิตี, ประธานสภาเทศบาลเมืองหล่มสัก, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙

^๔ สัมภาษณ์ นายสมชาย สีวะรัมย์, ปลัดเทศบาลเมืองหล่มสัก, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

^๕ สัมภาษณ์ นางอุบล ฤทธิเลิศ, ข้าราชการครูชำนาญ, ๖ มกราคม ๒๕๕๙

^๖ สัมภาษณ์ นายธรรมศักดิ์ ภักดี, ประธานชุมชน, ๗ มกราคม ๒๕๕๙

^๗ สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา จันทร์พิลา, ประชาชนชาวบ้าน, ๙ มกราคม ๒๕๕๙

มีประสิทธิภาพการให้พนักงานมีส่วนร่วมจากสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ตั้งเป็นระบบสารสนเทศของเทศบาลเมืองหล่มสัก เช่น การประชาสัมพันธ์ การรับรู้จากนิตยสารสิ่งพิมพ์ที่ออกจากหน่วยงาน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้เกี่ยวกับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปพัฒนาของเทศบาลเมืองหล่มสักในปัจจุบัน^{๘๘}

สรุป เทศบาลเมืองหล่มสัก มีการร่วมมือกับทางวัดในการจัดกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งบุคลากรไม่มีความเบื่อหน่ายต่องานในหน้าที่ และภารกิจที่ได้รับมอบหมายที่ต้องการความเร่งด่วน และไม่มีการรื้อในการทำงาน ให้โอกาสในการสร้างสรรค์งานกับบุคลากร และมีกำหนดเงื่อนไขเวลา และเมื่องานนั้นบรรลุจุดหมายก็เกิดความรู้สึกดีใจที่งานสำเร็จผลตามที่วางแผนไว้ และการปฏิบัติตนต่อกันของผู้ร่วมงาน บุคลากรจะปฏิบัติงานด้วยความรัก และความราบรื่นหากผู้ร่วมงานร่วมกันแก้ปัญหา หรือไม่ก่อปัญหาระหว่างปฏิบัติงาน และการนำหลักอิทธิบาทธรรม มาใช้ในองค์กรแล้วควรนำไปใช้ตั้งแต่ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรจนถึงลูกจ้างประจำและประชาชนที่มาติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีการนำหลักอิทธิบาทธรรม มาใช้ให้ครอบคลุมทุกด้าน และนำหลักอิทธิบาทธรรม ลงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือการสื่อสารออนไลน์ วารสาร เพื่อให้พนักงานเกิดการรับรู้โดยทั่วถึงกัน

๒. ด้านวิริยะ (ความเพียร)

เทศบาลเมืองหล่มสัก นโยบายด้านวัฒนธรรม สนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น นโยบายด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ และสนับสนุนส่งเสริมการผลิตภาคเกษตร นโยบายด้านการสาธารณสุข สนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนผู้บริหารสูงสุดขององค์กรและพนักงานในองค์กรนั้นต้องมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านการช่วยแก้ปัญหาหรือลดความขัดแย้งโดยให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรและพนักงานในองค์กรของตนเองได้สำรวจอุปสรรคและปัญหาด้านต่างๆ และนำเสนอเทศบาลเมืองหล่มสักเพื่อจัดทำแผนดำเนินการต่อไป^{๘๙} การไม่เกี่ยงงานกันทำ เนื่องจากภารกิจเฉพาะหน้าที่มีตลอดเวลาทำให้โอกาสที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่มีน้อยเมื่อใดก็ตามที่เกิดภารกิจนอกเหนือจากหน้าที่รับผิดชอบมักจะเกิดการไม่เกี่ยงงานเอาธุระของงานมาช่วยกันทำ^{๙๐} ความอดทนในการปฏิบัติงานมีจำกัดไม่สามารถปฏิบัติได้ยาวนาน เกิดความเบื่อหน่ายง่าย ซึ่งเป็นสาเหตุให้ขาดความพยายามและท้อแท้ไม่กระตือรือร้นการจัดตั้งคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนเพื่อเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นรูปธรรมผู้บริหารและพนักงานในองค์กรได้เสนอปัญหาแล้วก็นำมารวบรวมและนำปัญหาเข้าที่ประชุมระหว่าง

^{๘๘} สัมภาษณ์ นายนายสวัสดิ์ อินทรไชยา ประชาชน, ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙

^{๘๙} สัมภาษณ์ พระครูสุพัชราภรณ์ ,เจ้าคณะตำบลหล่มสัก เขต ๒, ๔ มกราคม ๒๕๕๙

^{๙๐} สัมภาษณ์ นายกิตติ พัวช่วย,นายกเทศมนตรีเมืองหล่มสัก, ๑๑ มกราคม ๒๕๕๙

คณะกรรมการเทศบาลเมืองหล่มสัก แล้วจึงนำมาบรรจุใช้^{๑๑} บุคลากรความเพียรในการปฏิบัติงาน เนื่องจากวัฒนธรรมองค์กร เช่น บุคลากรภายในองค์กรมาปฏิบัติงาน มีความกระชุ่มกระชวย แม้อ่อนหล้าก็เข้มแข็งอดทน เป็นทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ผู้บริหารและพนักงานในองค์กรมีส่วนเกี่ยวข้องกับแผนการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม ในกิจกรรมนั้นๆ เอาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและลงมือปฏิบัติการพร้อมกับสำรวจปัญหาของพนักงานและความต้องการของพนักงานก่อนที่จะตัดสินใจในหลายด้าน หรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้พนักงานได้เปิดเผยความขัดแย้งกับผู้ร่วมงานหรือ การเปิดเผยแบบเขียนใส่กล่องรับความคิดเห็น^{๑๒}

ในขณะเดียวกัน ถ้าบุคลากรเกิดความท้อถอยเนื่องจากถูกกดดันจากสภาพทางสังคม กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ทั้งผู้บริหาร เพื่อนข้าราชการ และผู้รับบริการ เป็นสาเหตุให้ประสิทธิภาพงานลดลงสำหรับการทำงานหรือการให้บริการต่างๆ ที่จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีดี ไม่เป็นปัญหาจนทำให้เกิดความเชื่อถือหรือไว้วางใจได้นั้น ผู้ให้บริการจะต้องมีความจริงใจ ต่อผู้รับบริการ และให้ความจริงใจต่อทุกคน มีเจตนาที่ดีที่จะช่วยเหลือผู้มารับบริการให้ได้รับความสะดวก รวดเร็วและมีความถูกต้องการแสดงออกอย่างหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ ควรทำให้ประชาชนหรือผู้มารับบริการนั้น เกิดความรู้สึกไว้วางใจได้ คือ การบริการที่ดี มีการบริการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีความสม่ำเสมอในการให้บริการนั้นๆ และสามารถให้บริการตามสัญญาที่ได้ให้ไว้กับผู้รับบริการ ทำให้เกิดความเชื่อถือและไว้วางใจต่อไป^{๑๓} ตั้งมั่นที่จะดำเนินงานด้วยความพยายาม เข้มแข็งอดทน ไม่ทอดทิ้ง ไม่ท้อถอยจนกว่างานจะสำเร็จ มีความตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่การบริการที่ดี มีการบริการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีความสม่ำเสมอในการให้บริการนั้นๆ และสามารถให้บริการตามสัญญาที่ได้ให้ไว้กับผู้รับบริการ ทำให้เกิดความเชื่อถือและไว้วางใจต่อไปสำหรับการทำงานหรือการให้บริการต่างๆ ที่จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีดี ไม่เป็นปัญหาจนทำให้เกิดความเชื่อถือหรือไว้วางใจได้นั้น ผู้ให้บริการจะต้องมีความจริงใจ ต่อผู้รับบริการ และให้ความจริงใจต่อทุกคน มีเจตนาที่ดีที่จะช่วยเหลือผู้มารับบริการให้ได้รับความสะดวก รวดเร็วและมีความถูกต้อง^{๑๔}

ดังนั้น เมื่อมีความมุ่งมั่น ความพยายามปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ปฏิบัติงานด้วยความขยัน ใจสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบากควรที่จะมีเทคนิคในการสร้างความไว้วางใจในการให้บริการแก่ประชาชนในทุกๆ ครั้งที่ให้บริการ เพื่อให้เกิดความเชื่อถือทั้งในตัวเจ้าหน้าที่และองค์กรด้วยพนักงานเทศบาลเมืองหล่มสัก คือ ให้ตัวแทนของพนักงานในแต่ละแผนกรวมตัวกัน เข้ามาร่วมปฏิบัติหลักอิทธิบาทธรรม และปรึกษาหารือว่ามีแนวคิด

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ สัตยชาติ, ประธานสภาเทศบาลเมืองหล่มสัก, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายสมชาย สีวธรรมย์, ปลัดเทศบาลเมืองหล่มสัก, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

^{๑๓} สัมภาษณ์ นางอุบล ฤทธิเลิศ, ข้าราชการครูชำนาญ, ๖ มกราคม ๒๕๕๙

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายธรรมศักดิ์ ภักดี, ประธานชุมชน, ๗ มกราคม ๒๕๕๙

อย่างไรในการการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม เพื่อการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสักของพนักงานเป็นไปอย่างมีระบบ^{๑๕} การปฏิบัติงานที่ขาดความทุ่มเท ทั้งร่างกายและแรงใจ แม้เนื่องจากเกิดความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม เช่น ผลตอบแทนที่ได้รับ ขวัญกำลังใจ ผู้ที่มีผลตอบแทนไม่ว่าในรูปใดก็ตามเช่น ขึ้นเงินเดือน หรือสวัสดิการอื่น ที่ไม่เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ก็เป็นสาเหตุให้ขาดการปฏิบัติงานที่ทุ่มเท จึงเป็นสาเหตุให้งานติดขัดไม่สำเร็จลุล่วงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่ทุกคนทุกระดับในองค์กรจะต้องให้ความใส่ใจเป็นพิเศษ เพราะหากองค์กรขาดคุณสมบัติตรงนี้แล้ว จะทำให้เกิดผลเสียหายต่อภาพลักษณ์ มีผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ทำให้ประชาชนขาดความมั่นใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจเต็มกำลังความสามารถของคนที่ทำได้ทั้งทางด้านกำลังกายและกำลังใจโดยที่ไม่มัวเดียวดายต่อธุระของผู้มารับบริการ และปฏิบัติด้วยความทันทั่วที่ เข้าถึงการรับบริการที่ง่ายสะดวกและรวดเร็ว^{๑๖}

สรุป เทศบาลเมืองหล่มสัก นโยบายด้านวัฒนธรรม สนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น นโยบายด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ และบุคลากรความเพียรในการปฏิบัติงานเนื่องจากวัฒนธรรมองค์กร เช่น บุคลากรภายในองค์กรมาปฏิบัติงาน มีความกระชุ่มกระชวย อ่อนหล้าก็เข้มแข็งอดทน เป็นทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ แต่ถ้การปฏิบัติงานที่ขาดความทุ่มเท ทั้งร่างกายและแรงใจ เนื่องจากเกิดความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม เช่น ผลตอบแทนที่ได้รับ ขวัญกำลังใจ ผู้ที่มีผลตอบแทนไม่ว่าในรูปใดก็ตามเช่น ขึ้นเงินเดือน หรือสวัสดิการอื่น ที่ไม่เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ก็เป็นสาเหตุให้ขาดการปฏิบัติงานที่ทุ่มเท จึงเป็นสาเหตุให้งานติดขัดไม่สำเร็จลุล่วงการบริการเป็นกิจกรรมหรือการกระทำที่ผู้ให้บริการปฏิบัติต่อผู้รับบริการในขณะที่กระบวนการบริการ ซึ่งเกิดจากการบริการที่มีความสม่ำเสมอของผลงาน ที่ส่งมอบให้กับผู้รับบริการ

๓. ด้านจิตตะ (ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ)

บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กรมีน้อย ต่างคนต่างเร่งดำเนินงานในหน้าที่ของตน จึงขาดความเอาใจใส่แก่กันและกันซึ่งส่งผลให้การขับเคลื่อนองค์กรไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผู้บริหารจะต้องมีหลักการ ในการตอบสนองความต้องการ เพื่อเอื้อต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารควรให้อำนาจในการตัดสินใจบางอย่างกับเจ้าหน้าที่ เพื่อที่จะได้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างทันที ทั้งนี้ต้องมีการประสานงานและมีข้อตกลงร่วมกัน จะทำให้การบริการด้านนี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นการมอบรางวัลตอบแทนเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการร่วมปฏิบัติตามหลักอิทธิบาทธรรม เช่นประกาศนียบัตร กล่าวชื่นชม^{๑๗} บุคลากรบางท่านไม่มีใจใฝ่รู้ในงานขาด

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา จันทร์พิลา,ปราชญ์ชาวบ้าน, ๙ มกราคม ๒๕๕๙

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายนายสวาสดี อินทรไชยา ประชาชน, ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระครูสุพัชราภรณ์ ,เจ้าคณะตำบลหล่มสัก เขต ๒, ๔ มกราคม ๒๕๕๙

การศึกษาค้นคว้าเมื่อหมดงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือหมดเวลางานก็ละทิ้ง ไม่รับรู้และรับผิดชอบในงานอย่างเต็มที่บางครั้งการตอบสนองความต้องการนั้น เจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องตั้งรับหรือคอยให้ประชาชนมาบอก แต่องค์กรหรือเจ้าหน้าที่ควรทำงานด้วยการทำงานเชิงรุก คือการทำให้การบริการกระจายไปได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ สามารถเข้าถึงการบริการได้อย่างง่ายอีกด้วยประชาชนทุกคนต้องการที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการของตนเอง เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ควรหาวิธีการ และเทคนิคต่างๆ ที่จะทำให้ประชาชนหรือผู้มารับการบริการนั้นเกิดความง่ายที่สุด เกิดความสบายต่อการใช้บริการขององค์กรมากที่สุด^{๑๘}

ขณะเดียวกัน ถ้าบุคลากรมีความเอาใจใส่ทั้งต่อตนเอง งานในหน้าที่ ผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และองค์กรเป็นปัจจัยกระทบรอบข้าง เช่น สิ่งเร้าที่กระตุ้นความรู้สึกให้เกิดความเบื่อหน่ายหมดไปการให้บริการ จำเป็นที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ ด้วยการกระทำที่รวดเร็ว การเข้าถึงการบริการที่สะดวก ไม่มีลำดับขั้นตอนให้ยุ่งยาก ลดความซ้ำซ้อนของขั้นตอนการให้บริการ เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ ต่อการรับบริการประกาศยกย่องความดีในสื่อประชาสัมพันธ์เป็นการความภาคภูมิใจปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้หลากหลาย เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติเพื่อเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้เร็วขึ้น^{๑๙} บุคลากรมีการลดความขัดแย้งในองค์กร บรรยากาศการปฏิบัติงาน และอารมณ์ของผู้ร่วมงาน เมื่อถ้าเกิดปัจจัยความขัดแย้งเหล่านี้ในด้านลบก็จะส่งผลให้จิตใจหม่นหมอง ฟุ้งซ่านไม่เกิดความคิดที่จะสร้างสรรค์งานให้มีประสิทธิภาพได้ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินการตอบสนองความต้องการด้วยความเต็มใจในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้โดยไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย และหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี สร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้กิจกรรมแปลกตาหน้าสนใจเช่นมีการปรับการทำโทษเมื่อพนักงานมีการไม่ปฏิบัติตามหลักอิทธิบาทธรรม^{๒๐} ลักษณะการมอบหมายงานต้องไม่เกิดความซ้ำซ้อน เช่น หนึ่งงานมอบหมายหลายคนเพื่อให้ดำเนินการซ้อนกัน หรือ หนึ่งคนมอบหมายให้หลายงานให้เสร็จในระยะเวลาใกล้เคียงกัน ทำให้ผู้ปฏิบัติจิตใจสับสน เริ่มต้นดำเนินงานด้วยความลำบากการจัดตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาทธรรม ของแต่ละแผนกร่วมกับประชาชนที่มาติดต่องานของเทศบาลเมืองหล่มสัก มาดำเนินงานตามแผนพัฒนาบุคคลและจัดให้มีวิทยากรบรรยายให้ความรู้กับพนักงานในการปฏิบัติธรรมตามกิจกรรมที่นำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามแผนที่วางไว้และสำหรับผู้บริหารในองค์กรนั้นเมื่อนำเสนอนโยบายแล้วก็ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้เสนอไว้ด้วย โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก^{๒๑} การปฏิบัติงานหลายหน้า หลายแง่มุม แบ่งสภาวะจิตใจ

^{๑๘} สัมภาษณ์ นายกิตติ พัวช่วย,นายกเทศมนตรีเมืองหล่มสัก, ๑๑ มกราคม ๒๕๕๙

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ สัตยชาติ,ประธานสภาเทศบาลเมืองหล่มสัก, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายสมชาย สีวะรัมย์,ปลัดเทศบาลเมืองหล่มสัก, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

^{๒๑} สัมภาษณ์ นางอุบล ฤทธิเลิศ,ข้าราชการครูชำนาญ, ๖ มกราคม ๒๕๕๙

ได้ยาก เช่น งานบางอย่างต้องการความละเอียดอ่อนในการปฏิบัติ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยความเด็ดขาดในการตัดสินใจโดยเร่งด่วน^{๒๒}

ดังนั้นแล้วควรที่จะเอาใจใส่ ติดตามการดำเนินงาน อย่างจริงจัง โดยไม่ใส่ใจถึงปัญหาอุปสรรคดำเนินงานด้วยความรู้จักเอาใจใส่ ไตร่ตรองพิจารณาใคร่ครวญ หาสาเหตุด้วยความรอบครอบการทำให้เกิดความเชื่อมั่นหรือความมั่นใจต่อสายตาผู้อื่น หรือ ต่อผู้มารับบริการ ผู้ให้บริการควรมีความสุภาพ นุ่มนวล มีกิริยาจากที่ไพเราะ อ่อนหวาน เพื่อให้ความมั่นใจแก่ผู้มารับบริการว่าจะได้รับการบริการที่ดีที่สุดการทำหน้าที่ด้วยความตั้งใจจริงเป็นเครื่องผูกใจและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น รวมถึงความรู้ความสามารถที่มีในตนเอง มีความจำเป็นที่ต้องสร้างให้เกิดปรากฏแก่สายตาผู้มารับบริการ เพื่อให้เกิดความมั่นใจ ในความสามารถของเจ้าหน้าที่ เพื่อจะมาใช้บริการในอนาคตต่อไป^{๒๓} มีความสนใจ เอาใจใส่หรือตั้งใจในการทำงานอย่างจริงจัง โดยไม่สนใจถึงปัญหาอุปสรรคที่เป็นสาเหตุให้เสียกำลังใจการให้บริการที่ดี มีคุณภาพผู้ให้บริการต้องมีความรู้ ด้านเทคนิค การให้บริการมีจิตสำนึกที่ดีต่อการบริการ มีการพัฒนาคุณภาพการบริการ มีการปฏิบัติต่อประชาชนหรือผู้มารับบริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม ซึ่งจะทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อข้าราชการ หรือผู้ให้บริการ อันส่งผลทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้มารับบริการ การบริการที่ก่อให้เกิดความมั่นใจ จำเป็นต้องเลือกใช้งานบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้มีความสามารถเฉพาะด้านในการให้บริการในฐานะที่เป็นผู้บริหารก็ต้องตัดสินใจเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้ผลงานออกมาดีต่อองค์กรในภาพรวม และควรที่จะให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะมีผลกระทบต่อความมั่นใจของประชาชนหรือผู้มารับบริการและส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนและประชาชนที่มาติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาทธรรม และเชิญผู้นำชุมชนและประชาชนร่วมคิดตัดสินใจในกิจกรรมนั้นๆเอาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและลงมือปฏิบัติการพร้อมกับสำรวจปัญหาของชุมชนและความต้องการของพนักงานก่อนที่จะตัดสินใจปฏิบัติ^{๒๔}

สรุป บุคลากรของเทศบาลมีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานน้อยต่างคนต่างเร่งดำเนินงานในหน้าที่ของตน จึงขาดความเอาใจใส่แก่กันและกันซึ่งส่งผลให้การขับเคลื่อนองค์การไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และการปฏิบัติงานหลายหน้า หลายแง่มุม แบ่งสภาวะจิตใจได้ยาก เช่น งานบางอย่างต้องการความละเอียดอ่อนในการปฏิบัติ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยความเด็ดขาดในการตัดสินใจโดยเร่งด่วน ต้องมีความสนใจ เอาใจใส่หรือตั้งใจในการทำงานอย่างจริงจัง โดยไม่สนใจถึงปัญหาอุปสรรคที่เป็นสาเหตุให้เสียกำลังใจ และมีอหยาศัยที่ดี

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายธรรมศักดิ์ ภักดี, ประธานชุมชน, ๗ มกราคม ๒๕๕๙

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา จันทร์พิลา, ปราชญ์ชาวบ้าน, ๙ มกราคม ๒๕๕๙

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายนายสวาสดี อินทรไชยา ประชาชน, ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙

ในการให้บริการ การเอาใจใส่ในการให้บริการอย่างเต็มที่ และตั้งใจให้บริการอย่างเต็มที่ มีการสื่อสาร และให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ส่งผลให้ผู้รับบริการเกิดความเชื่อมั่นในการใช้บริการ

๔. ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง)

เทศบาลต้องมีการพิจารณาลักษณะและผลกระทบต่อการดำเนินงาน ที่เป็เหตุให้ต้องเสียเวลาในการทำงานเป็นอย่างมากเจ้าหน้าที่ที่มีความใส่ใจและให้ความสำคัญกับผู้รับบริการจะมีความพร้อมที่จะทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการ จนเข้าใจความต้องการผู้รับบริการได้เป็นอย่างดีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อเข้ามามีบทบาทในการควบคุมการประพฤติของพนักงานองค์การบริหารต้องเป็นผู้ที่มีการฝึกทักษะ การรับรู้ความต้องการของผู้รับบริการ ด้วยการพูดคุยกับผู้รับบริการ สอบถามปัญหา และความต้องการที่จะรับบริการตลอดเวลา^{๒๕} มีการพิจารณาข้อบกพร่องของงานแต่ไม่นำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานครั้งต่อไป ทำให้มักเกิดข้อผิดพลาดซ้ำซากส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนและประชาชนที่มาติดต่องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักอิธิบาทธรรม ผู้บริหารเทศบาลควรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านการสร้างระบบการสื่อสารที่ีร่วมกันเพื่อการติดต่อดำเนินงานทำแผนพัฒนาร่วมกัน เจ้าหน้าที่ต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจผู้มารับบริการ ด้วยการเอาใจใส่ต่อผู้มารับบริการ เพื่อที่จะซักถาม สอบถาม ความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการ^{๒๖} มีการพิจารณาคาดหวังให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานด้วยความมีประสิทธิภาพแต่ถ้าขาดการพิจารณาประสิทธิภาพการดำเนินงานของตนเองการเอาใจใส่ต่อผู้มารับบริการ จำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความต้องการของผู้รับบริการต่างกัน จึงต้องมีความรู้และความสามารถที่จะแยกแยะ และเห็นความแตกต่างและเข้าใจรับรู้ความต้องการของผู้รับบริการแต่ละคนได้ความพึงพอใจในงานเป็นสิ่งที่มียประโยชน์และสำคัญต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก เนื่องจากการได้รับมอบหมายงานที่ตนเองมีความชอบหรือมีความชำนาญในการทำงานดังกล่าวแล้วจะก่อให้เกิดความสนใจในการทำงาน มีความตั้งใจและเต็มใจที่จะทำงานอย่างเต็มที่ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จแก่องค์กร^{๒๗}

ในขณะเดียวกันการลงมือดำเนินการใดๆ ถ้าไม่มีการใคร่ครวญความคุ้มค่าก่อนกระทำ จึงมักเสียเวลาและค่าใช้จ่ายสูงโดยผลลัพธ์ที่ได้มีเพียงเล็กน้อย เข้าตำราขี้ช้างจับตั๊กแตนเห็นว่าความพึงพอใจในงานช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิต เพราะการได้ทำงานที่ตนเองชอบทำให้เกิดความสุขใจ สุขภาพจิตดีและการทำงานสร้างความรู้สึกรักในคุณค่าของตนเองทำให้มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้า มีประโยชน์และสำคัญต่อเทศบาลเมืองหล่มสักในการปฏิบัติงาน ความรู้สึก เจตคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่องานที่เขาทำซึ่งเป็นผลให้บุคคลเกิดความรู้สึก

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระครูสุพัชราภรณ์ ,เจ้าคณะตำบลหล่มสัก เขต ๒ , ๔ มกราคม ๒๕๕๙

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายกิตติ พัวช่วย,นายกเทศมนตรีเมืองหล่มสัก, ๑๑ มกราคม ๒๕๕๙

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ สัตยชิตี,ประธานสภาเทศบาลเมืองหล่มสัก, ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙

กระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จ^{๒๘} การดำเนินงานโดยใช้ความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นส่วนใหญ่ เมื่อถึงกระบวนการไตร่ตรองงานก็ตรวจด้วยตนเอง ซึ่งเป็นเหตุให้ผลงานที่ได้รับไม่มีความหลากหลาย เป็นเพียงแง่มุมของตนเพียงอย่างเดียว ความพึงพอใจในงานจึงมีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นอย่างมากที่จะสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและนำความสำเร็จตามเป้าหมายมาสู่องค์กรให้บุคลากรมีความรู้สึกหรือมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำในทางบวกทำให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นมีความสุข มีขวัญกำลังใจมีความภูมิใจในความสำเร็จของงานที่ทำ เมื่อเราได้ปฏิบัติงานตามที่เรานัดและตรงตามความสามารถ จะทำให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๙} ถ้าทางเทศบาลขาดการวางแผนในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามความเคยชินและความสะดวกสบายของตนไม่มองปัจจัยแวดล้อมจึงเป็นเหตุให้งานขาดความเป็นเอกภาพ เมื่อเราได้ทำงานตรงตามความสามารถของเราก็จะทำให้ผลการปฏิบัติงานออกมาดีมีประสิทธิภาพ ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากหากเราได้ปฏิบัติงานในส่วนที่ตนเองถนัด และพอใจ ก็จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เบื่องานแม้งานจะมาก ความรู้สึก เจตคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่องานที่เขาทำซึ่งเป็นผลให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร^{๓๐} การดำเนินงานโดยใช้สติคิดพิจารณาวางแผน ทดลอง วัตถุประสงค์แก้ไขปรับปรุงเพื่อจัดการดำเนินงานนั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้นหลังการใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ความก้าวหน้าทางอาชีพ ส่งผลต่อขวัญกำลังใจและเป็นการเพิ่มโอกาสในการก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จในอนาคต ดังนั้น องค์กรจึงต้องมีการวางแผนพัฒนาสายอาชีพให้แก่บุคลากรในองค์กรของตน เป็นการเพิ่มโอกาสในการก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จในอนาคต ดังนั้น องค์กรจึงต้องมีการวางแผนพัฒนาสายอาชีพให้แก่บุคลากรในองค์กรของตนโอกาสของความก้าวหน้าก็ถือได้ว่ามีประโยชน์และสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร และเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนาในความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานอยู่แล้ว^{๓๑}

ดังนั้น เทศบาลควรหาเหตุผลของงานและตรวจสอบข้อบกพร่อง คิดทบทวนและหาทางแก้ไขปรับปรุงงาน ใช้ปัญญาดำเนินงานโดยตรวจสอบข้อดีข้อเสียข้อบกพร่องตลอดจนปัญหาและอุปสรรคและหาวิธีแก้ไขอย่างมีเหตุผล ใช้ปัญญาดำเนินงานอย่างมีเหตุมีผล โอกาสความก้าวหน้ามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ต่อครอบครัว เพราะเมื่อได้มีตำแหน่งสูงขึ้นความมั่นคงในงานการยอมรับนับถือมีประโยชน์ และสำคัญต่อการปฏิบัติงาน เพราะการยอมรับนับถือจะสร้าง

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายสมชาย สีวธรรมย์, ปลัดเทศบาลเมืองหล่มสัก, ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

^{๒๙} สัมภาษณ์ นางอุบล ฤทธิเลิศ, ข้าราชการครูชำนาญ, ๖ มกราคม ๒๕๕๙

^{๓๐} สัมภาษณ์ นายธรรมศักดิ์ ภักดี, ประธานชุมชน, ๗ มกราคม ๒๕๕๙

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา จันทร์พิลา, ประชาชนชาวบ้าน, ๙ มกราคม ๒๕๕๙

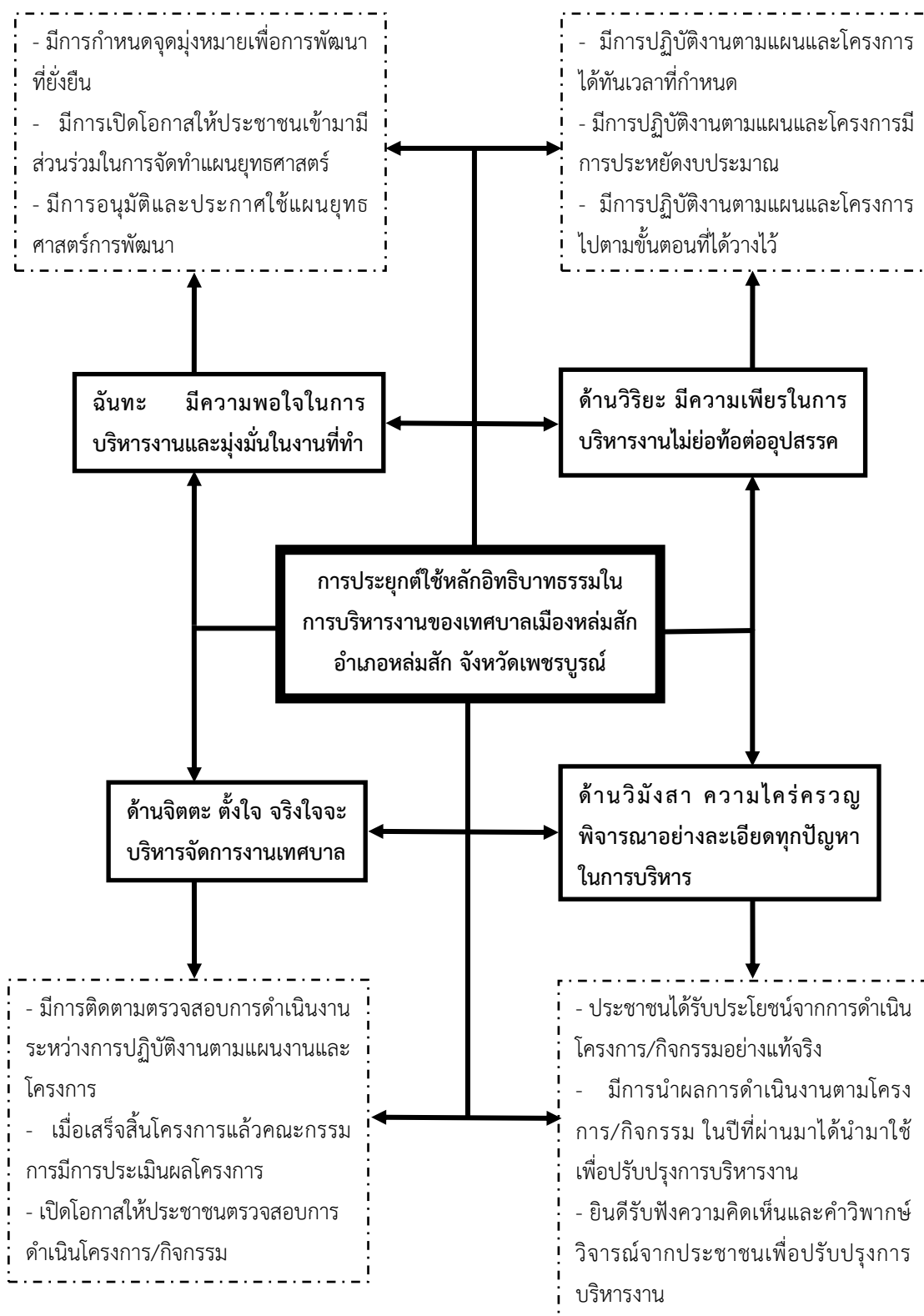
ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อการปฏิบัติงานร่วมกันในองค์กรใดๆ เมื่อมีการยอมรับนับถือซึ่งกันและกันก็จะก่อให้เกิดความสุข ความพึงพอใจในการทำงาน^{๓๒}

สรุป เทศบาลต้องมีการพิจารณาลักษณะและผลกระทบต่อการดำเนินงาน และการลงมือดำเนินการใดๆ ถ้าไม่มีการใคร่ครวญความคุ้มค่าก่อนกระทำ การดำเนินงานโดยใช้สติ คิดพิจารณา วางแผน ทดลอง วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุงเพื่อจัดการดำเนินงานนั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และเทศบาลควรหาเหตุผลของงานและตรวจสอบข้อบกพร่อง คิดทบทวนและหาทางแก้ไขปรับปรุงงาน ใช้ปัญญาดำเนินงานโดยตรวจสอบข้อดีข้อเสียข้อบกพร่องตลอดจนปัญหาและอุปสรรคและหาวิธีแก้ไขอย่างมีเหตุผล ใช้ปัญญาดำเนินงานอย่างมีเหตุมีผล เป็นการเพิ่มโอกาสในการก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จในอนาคต ดังนั้น องค์กรจึงต้องมีการวางแผนพัฒนาสายอาชีพให้แก่บุคลากรในองค์กรของตน

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑.ด้านฉันทะ (ความพอใจ) ๒.ด้านวิริยะ (ความเพียร) ๓.ด้านจิตตะ (ตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ) ๔.ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง) ตลอดจนข้อเสนอแนะซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อไปผู้วิจัยสามารถสรุปแผนภาพองค์ความรู้ได้ดังนี้

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายนายสวาสดี อินทไชยา ประชาชน, ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปลองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้ดียิ่งขึ้น สรุปได้ดังนี้

๑. ด้านฉันทะ (ความพอใจ)

การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีแนวทางในการบริหารงานในด้านฉันทะ โดยมีการกระทำที่แสดงถึง ความสนใจใฝ่รู้ ความรักพอใจในสิ่งที่กระทำและผลของการกระทำ ความมุ่งมั่นในสิ่งที่กระทำนั้น บรรลุเป้าหมายและการใช้วิธีที่ถูกต้องในการบรรลุเป้าหมาย โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดในบริหารงานในด้านฉันทะ คือ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รองลงมา คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และน้อยที่สุด คือ มีการอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

๒. ด้านวิริยะ (ความเพียร)

การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีแนวทางในการบริหารงานในด้านวิริยะ เป็นการกระทำที่แสดงถึง ความรู้สึกที่ต้องการทำงานให้สำเร็จลงโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ ที่เกิดขึ้น โดยมองว่าอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทายในการทำงานให้สำเร็จต่อไป โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดในบริหารงานในด้านวิริยะ คือ มีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการได้ทันเวลาที่กำหนด รองลงมา คือ มีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการมีการประหยัดงบประมาณ และน้อยที่สุด คือ มีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการไปตามขั้นตอนที่ได้วางไว้

๓. ด้านจิตตะ (ตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ)

การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีแนวทางในการบริหารงานในด้านจิตตะ เป็นการกระทำที่แสดงถึง ความรู้สึกที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานด้วยความแน่วแน่ จดจ่อในสิ่งนั้น เมื่อมีสิ่งใดมารบกวนก็ไม่สามารถที่จะละทิ้งงานนั้นได้ ด้วยเห็นว่างานที่ทำนั้นมีความสำคัญต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนถึงสภาพแวดล้อมด้วย จึงได้อุทิศกายและจิตใจในการทำงานนั้น โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดในบริหารงานในด้านจิตตะ คือ มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานระหว่างการทำงานตามแผนงานและโครงการ รองลงมา คือ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วคณะกรรมการมีการประเมินผลโครงการ และน้อยที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

๔. ด้านวิม้งสา (ความไตรง)

การบริหารงานตามหลักอิธิบาท ๔ ของเมืองหล่มสัก อำเภอล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีแนวทางในบริหารงานในด้านวิม้งสา เป็นการกระทำที่แสดงถึง ความรู้สึกที่ได้ใช้ปัญญาในการพิจารณาใคร่ครวญและการค้นหาและแก้ไขข้อบกพร่องในการทำงาน โดยได้มีการทดลองและหาแนวทางใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการทำงาน ส่งเสริมให้งานเสร็จสิ้น และบรรลุเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์เรียบร้อย โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดในบริหารงานในด้านวิม้งสา คือ ประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมอย่างแท้จริง รองลงมา คือ เทศบาลนำผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมในปีที่ผ่านมาได้นำมาใช้เพื่อปรับปรุงการบริหารงาน และน้อยที่สุด คือ เทศบาลยินดีรับฟังความคิดเห็นและคำวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนเพื่อปรับปรุงการบริหารงาน